

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กระทรวงศึกษาธิการได้กระจายอำนาจการวัดและประเมินผลการศึกษาสู่ระดับสถานศึกษา การประเมินผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนทั้งในระดับการเรียนการสอน การตัดสินได้ – ตก และการอนุมัติการสำเร็จการศึกษา เป็นอำนาจของสถานศึกษา ดังนั้นความหลากหลายในทางปฏิบัติในเรื่องการวัดและการประเมินผลการศึกษาจึงเกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ทั้งในสถานศึกษาต่าง ๆ ภายในภูมิภาคเดียวกันและต่างภูมิภาค เพื่อเป็นการควบคุมและรักษาคุณภาพการศึกษาต่าง ๆ ทั่วประเทศ ให้มีมาตรฐานใกล้เคียงกัน กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ดำเนินมาตรการต่าง ๆ เช่น การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาโดยการให้ความรู้ทางวิชาการทางด้าน การวัดและประเมินผลการศึกษา การกำหนดแนวทางการวัดและประเมินผล การเรียน นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการยังจัดให้มีการประเมินคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนปีการศึกษา 2555 ทุกคนที่อยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นการประเมินระดับชาติในความสามารถสำคัญทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านภาษา ด้านคำนวณ และด้านเหตุผล ผลของการประเมินนอกจากจะเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษาของประเทศในภาพรวมแล้ว ยังใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจในการกำหนดนโยบายระดับชาติ และใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับภูมิภาค เขตพื้นที่การศึกษา และระดับสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 26)

นโยบายกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้มีการปฏิรูปการเรียนการสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นนโยบายเร่งด่วนที่จะลดปัญหาการอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ของนักเรียนระดับประถมศึกษาโดยให้มีการคัดกรองนักเรียนเพื่อหาเด็กกลุ่มเสี่ยงที่ยังไม่สามารถอ่านออกเขียนได้ นำมาสอนเสริมและกำหนดเป้าหมาย นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ทุกคนต้องอ่านออกเขียนได้ 100 % โดยให้ทุกโรงเรียนคัดกรองคัดเป้าหมายเด็กที่อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ด้วยแบบประเมินที่เข้มข้นและนำไปใช้ในการวางแผนการขับเคลื่อนการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งระบบ (สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน , 2555 : 2)

สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวง ศึกษาธิการ ได้ประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ (NT) จากการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ใน 3 ด้าน คือ ด้านภาษา (Literacy) ด้านคำนวณ (Numeracy) และด้านเหตุผล(Reasoning abilities) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

เพื่อการประกันคุณภาพผู้เรียน ตรวจสอบกำกับดูแล และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งถือว่าเป็นการประกันภายใน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 47 ที่กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในทุกกระดับ และมาตรา 48 ที่ให้หน่วยงานต้นสังกัดและโรงเรียนจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน (สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555 : 12)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยังได้กำหนดจุดมุ่งหมายในการยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานสากล คือ 1) ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 5 กลุ่มสาระวิชาหลักเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 5 เพิ่มศักยภาพนักเรียนด้านเทคโนโลยีและด้านภาษาอังกฤษ เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน 2) โดยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทุกคน อ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น 3) นักเรียนทุกคนมีความสำนึกในความเป็นชาติไทย และวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 4) สถานศึกษาทุกแห่งมีระบบประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็งและผ่านการรับรองจากการประเมินคุณภาพภายนอก (สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2555 : 2) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเล็งเห็นความสำคัญในการพัฒนาเด็กและเยาวชนวัยเรียน ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 ทุกคนต้องอ่านออกเขียนได้ จึงมีนโยบายในการพัฒนาความสามารถของผู้เรียนทางภาษา (Literacy) ซึ่งเป็นการพัฒนาทักษะเพื่อการอ่านการเขียน นำไปสู่การเรียนรู้ที่กว้างขวางขึ้น ภาษาไทยในฐานะภาษาประจำชาติ เด็กและเยาวชนต้องเรียนรู้ตั้งแต่เยาว์วัย เพื่อการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นทั้งทักษะการพูด การฟัง การอ่าน และการเขียน และโดยเฉพาะการอ่านเพื่อรู้และเข้าใจ และมีระดับความสามารถในการอ่านที่สูงขึ้นไปถึงขั้นคิด วิเคราะห์ และประเมินค่าจากสิ่งที่อ่านได้

ความสามารถทางภาษา เป็นความสามารถในการรู้ความหมายของคำหรือคำศัพท์ต่าง ๆ สามารถจับใจความของเรื่องราว การพูด การสนทนา ได้อย่างดี รวมทั้งความสามารถอ่านจับใจความ แปลความ ตีความ วิเคราะห์ความสำคัญของข้อความ เรื่องราวต่าง ๆ ที่อ่าน ความมีเหตุผลทางภาษาและการเลือกใช้ภาษาอย่างเหมาะสมและนำภาษาไทยไปใช้ในชีวิตรประจำวัน (ยุทธภูมิ ตรีเถื่อน, 2550 : 9) และ ความสามารถด้านภาษามีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย นักเรียนที่มีความสามารถทางด้านภาษา การใช้ภาษาไทยได้ถูกต้อง เรียนรู้และเข้าใจคำศัพท์ ข้อความ เรื่องราวต่าง ๆ ที่อ่านอย่างมีเหตุผลทางภาษา และเลือกใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสม จนเกิดเป็นทักษะพิเศษเด่นชัดในด้านใดด้านหนึ่ง (พิมพ์ประภา อรัญมิตร, 2552:142) ซึ่งความสามารถทางภาษานั้น (สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555 : 12) ได้กำหนดขอบเขตของการเรียนรู้ไว้ว่า ความสามารถทางภาษา (Literacy) หมายถึง ความสามารถในการอ่าน เพื่อรู้ เข้าใจ วิเคราะห์ สรุปสาระสำคัญ ประเมินสิ่งที่อ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ รู้จักเลือกอ่านตามวัตถุประสงค์ นำไปใช้

ในชีวิตประจำวันและการอยู่ร่วมกันในสังคม ใช้การอ่านเพื่อการศึกษาตลอดชีวิต และสื่อสารเป็นภาษาเขียนได้ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาและอย่างสร้างสรรค์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ 2556 : 3 และสอดคล้องงานวิจัย ของเยาวลักษณ์ ศรีสุนนท์ (2552 : 81) ได้ศึกษาความสามารถทางภาษา เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลในรูปที่เป็นสาเหตุ ทั้งโดยทางตรงและโดยทางอ้อม ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย นักเรียนที่มีความสามารถทางด้านภาษาสูงจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูงส่วนนักเรียนที่มีความสามารถทางด้านภาษาต่ำก็จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยต่ำ ดังนั้นความสามารถทางภาษา จึงเป็นความสามารถพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นทักษะในการเรียนและเรียนระดับสูงขึ้นไป

ผลจากการประเมินผลการทดสอบประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ (NT) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก มีจำนวน 3 เขตพื้นที่ ประกอบด้วย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ผลการทดสอบโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ในภาพรวมที่ผ่านมา พบว่าจะคะแนนเฉลี่ย ของนักเรียนไม่ถึงครึ่งของคะแนนเต็มทุกด้าน ได้แก่ ความสามารถทางภาษา ความสามารถด้านการคิดคำนวณ ความสามารถด้านเหตุผล โดยเฉพาะความสามารถด้านภาษา มีคะแนนเฉลี่ยเรียงตามลำดับของเขตพื้นที่ ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 พบว่านักเรียนได้คะแนนเฉลี่ย 13.73 คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 45.77 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ได้คะแนนเฉลี่ย 13.07 คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 43.59 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ได้คะแนนเฉลี่ย 12.13 คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 40.44 (สำนักงานทดสอบการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2555 : 102) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก เขต 1,2 และเขต 3 มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศ และตัวชี้วัดที่ต้องปรับปรุง ด้านความสามารถทางภาษา 1) เรื่องการคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน 2) สรุปเรื่องราวข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน 3) การนำข้อคิดเรื่องที่อ่านไปใช้ในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก

จากการศึกษาผลคะแนนการสอบ (NT) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้านความสามารถทางภาษา มีคะแนนในการสอบ (NT) ต่ำกว่าระดับประเทศ ผู้วิจัยจึงศึกษาปัจจัยพหุระดับที่ส่งผลต่อคะแนนการสอบ (NT) ด้านความสามารถทางภาษา แบ่งปัจจัยเป็น 2 ระดับ ระดับนักเรียน มี 5 ตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรความรู้พื้นฐานเดิม ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ในการทำข้อสอบ (NT) ตัวแปรเจตคติต่อการเรียนภาษาไทย ตัวแปรสภาพแวดล้อมทางบ้าน ตัวแปรความเอาใจใส่ผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ ระดับห้องเรียน ได้แก่ ตัวแปรคุณภาพการสอนของครูภาษาไทย ตัวแปรบรรยากาศในชั้นเรียน จากการทบทวนวรรณกรรม มีผู้ศึกษางานวิจัยไว้ดังนี้ ตัวแปรความรู้พื้นฐานเดิมมีอิทธิพลทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (กอบชัย โปธินาแคะ, 2546 : บทคัดย่อ) ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนมีอิทธิพลโดยตรงและอิทธิพลทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (พิมพ์ประภา อรัญมิตร 2552 : 129) ตัวแปรเจตคติต่อการเรียนภาษาไทยมีอิทธิพลในรูปที่เป็นสาเหตุโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย (ยุทธภูมิ ดรเถื่อน , 2550 : 128 - 131) ตัวแปรความเอาใจใส่ของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้มีอิทธิพลทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ชฎานิษฐ์ กาญจนดี, 2553 : บทคัดย่อ) ตัวแปรสภาพแวดล้อมทางบ้าน เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อทักษะการอ่านและการเขียนวิชาภาษาไทย ตัวแปรคุณภาพการสอนของครูเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อคะแนน O-NET ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (สถิตพร เซาว์ชัย, 2553 : 142) และสอดคล้องงานวิจัย ยาวลักษ์ณ์ ศรีสุนทร (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตัวแปรบรรยากาศในห้องเรียน มีอิทธิพลทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ผู้วิจัยจึงศึกษาปัจจัยที่พหุระดับที่ส่งผลต่อคะแนนการสอบ (NT) ด้านความสามารถทางภาษา นั้นตัวแปรประกอบด้วย ตัวแปรระดับนักเรียน ความรู้พื้นฐานเดิม แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการทำข้อสอบ (NT) เจตคติต่อการเรียนภาษาไทย สภาพแวดล้อมทางบ้าน ความเอาใจใส่ผู้ปกครองในด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ และตัวแปรระดับห้องเรียน คุณภาพการสอนของครูภาษาไทย บรรยากาศในชั้นเรียน

จากการรวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้วิจัยพบว่าเมื่อพิจารณาลักษณะของตัวแปร ดังกล่าว พบว่ามีหลายระดับ คือมีทั้งตัวแปรในระดับตัวนักเรียนเอง (Individual level) เช่น แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และตัวแปรในระดับโรงเรียน เช่น ขนาดของโรงเรียน อัตราส่วนครูต่อนักเรียน ซึ่งถ้าผู้วิจัยไม่ให้ความสนใจต่อโครงสร้างของระดับข้อมูล ผลการวิจัยจะบิดเบือนไปจากความเป็นจริง เนื่องจากระบบทางการศึกษาเป็นระบบที่มีความสลับซับซ้อน ดังที่ ศิริชัย กาญจนวาสี (2541 : 21) กล่าวว่าข้อมูลทางการศึกษาที่ได้จากการสำรวจหรือใช้ในงานวิจัยมักเป็นข้อมูลหลายระดับ (Multi level data) เช่น ข้อมูลระดับนักเรียน ชั้นเรียน โรงเรียน ชุมชน สังเกต เป็นต้น ข้อมูลหลายระดับนี้มีลักษณะของข้อมูลที่มีสมาชิกต่าง ๆ ของหน่วยย่อยอยู่รวมกันเป็นหน่วยใดหน่วยหนึ่งที่ใหญ่ขึ้นตามลำดับ หรือเรียกว่าการเป็นระดับ ที่สอดแทรกกลดหลั่นกัน โดยนักเรียนสอดแทรกอยู่ในชั้นเรียน ชั้นเรียนสอดแทรกอยู่ในโรงเรียน โรงเรียนสอดแทรกอยู่ในสังกัด ดังนั้นในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลที่ส่งผลต่อคะแนนการสอบ (NT) ด้านความสามารถทางภาษา ด้วยการวิเคราะห์พหุระดับตามลักษณะของข้อมูลซึ่งแบ่งออกเป็น ตัวแปรระดับนักเรียน และ

ตัวแปรระดับห้องเรียน โดยใช้โมเดลเชิงเส้นตรงระดับลดหลั่น (HLM : Hierarchical linear models) ซึ่งผลของการวิจัยครั้งนี้จะทำให้ทราบว่า มีปัจจัยระดับใดที่ส่งผลต่อผลคะแนน การสอบ (NT) และสามารถนำสารสนเทศที่ได้ไปใช้เป็นประโยชน์ในการวางแผน พัฒนา ปรับปรุง การจัดการเรียนการสอน ด้านความสามารถทางภาษา คือวิชาภาษาไทย ตามหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามความมุ่งหมายของหลักสูตรสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

การศึกษาผลคะแนนการสอบ (NT) ด้านความสามารถทางภาษา ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ผ่านมามีส่วนใหญ่อัจฉริยะอยู่ในระดับเดียวกัน แต่เพื่อให้ สอดคล้องกับธรรมชาติและโครงสร้างข้อมูล ผู้วิจัยจึงเลือกวิเคราะห์พหุระดับตัวแปรที่ส่งผลต่อ คะแนนการสอบ (NT) ด้านความสามารถทางภาษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ แนวคิดหลักจากงานวิจัยของ ยังเรย์โนลด์ และวอลเบอร์ก (Young ,Reynolds & Walberg, 1992, pp. 272-278) ที่ศึกษาตัวแปร 2 ระดับ คือตัวแปรระดับนักเรียน ได้แก่ เพศ ความรู้เดิม แรงจูงใจ เจตคติ สภาพแวดล้อมที่บ้าน กลุ่มเพื่อน เวลา และสื่อออกชั้นเรียน ตัวแปรระดับ ห้องเรียน ได้แก่ คุณภาพการสอน และบรรยากาศในชั้นเรียน (สถาบันส่งเสริมการสอน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2546, : 3 อ้างถึงใน เจษฎาภรณ์ อันแก้ว, 2557 : 4) การวิเคราะห์ พหุระดับตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลคะแนนการสอบ (NT) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จะ ทำให้ผลการวิเคราะห์มีความแม่นยำมากขึ้นเป็นประโยชน์ต่อการนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาในระดับบุคคลในองค์กรรวมอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับสภาพจริงตาม โครงสร้างของข้อมูล และเป็นแนวทางให้ผู้เกี่ยวข้องนำข้อค้นพบที่ได้ไปใช้ในการพัฒนา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยและผลคะแนนการทดสอบ (NT) ด้านความสามารถทางภาษา ให้มีคะแนนที่สูงขึ้น

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา ของตัวแปรที่ส่งผลต่อคะแนนการสอบ (NT) ด้าน ความสามารถทางภาษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก โดยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการ วิเคราะห์พหุระดับ (Multilevel Analysis) ผลการจากการศึกษาในครั้งนี้จะทำให้ทราบว่า มีตัว แปรอะไรบ้างที่ส่งผลต่อผลคะแนนการสอบ (NT) ด้านความสามารถทางภาษา ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัด พิษณุโลก และทำการศึกษาค้นหาเหตุทำไม่คะแนนแตกต่างกัน แยกต่างกันอย่างจริงหรือไม่จึง ทำการเปรียบเทียบกลุ่มที่ได้คะแนนการสอบ (NT) กลุ่มสูงกับคะแนนการสอบ (NT) กลุ่มต่ำ เพื่อ จะได้เสนอแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา ในสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนที่ได้คะแนนการสอบ (NT) สูงและต่ำ ของจังหวัด พิษณุโลกในอนาคต

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยพหุระดับ ได้แก่ ปัจจัยระดับนักเรียนกับปัจจัยระดับห้องเรียนที่ส่งผลต่อคะแนนการสอบ (NT) ด้านความสามารถทางภาษา นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก ที่มีผลคะแนน (NT) สูงและต่ำ

2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยพหุระดับ ได้แก่ ปัจจัยระดับนักเรียนกับปัจจัยระดับห้องเรียนที่ส่งผลต่อคะแนนการสอบ (NT) ด้านความสามารถทางภาษา นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลกที่มีผลคะแนน (NT) สูงและต่ำ

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยพหุระดับต่างๆ ได้แก่ ปัจจัยระดับนักเรียนกับปัจจัยระดับห้องเรียน ส่งผลต่อคะแนนการสอบ (NT) ด้านความสามารถทางภาษา นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลกที่มีผลคะแนน (NT) สูงและต่ำ

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ประจำปีการศึกษา 2556 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลกมี จำนวน 424 โรงเรียน นักเรียนจำนวน 6,172 คน ครูสอนภาษาไทยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวนห้องเรียน 458 ห้องเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ประจำปีการศึกษา 2556 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ที่ได้คะแนนค่าเฉลี่ย (NT) กลุ่มสูง จำนวน 47 โรงเรียน 68 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 1,260 คน คะแนนค่าเฉลี่ย (NT) กลุ่มต่ำ จำนวน 65 โรงเรียน จำนวน 67 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 1,512 คน รวมจำนวนนักเรียน 2,772 คน ครูผู้สอนภาษาไทยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนกลุ่มสูง 68 ห้องเรียน นักเรียนกลุ่มต่ำ 67 รวม 135 ห้องเรียน

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรต้น ประกอบด้วย

1. ตัวแปรต้น ระดับนักเรียน

- 1.1 ความรู้พื้นฐานเดิม
- 1.2 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการทำข้อสอบ (NT)
- 1.3 เจตคติต่อการเรียนภาษาไทย
- 1.4 สภาพแวดล้อมทางบ้าน
- 1.5 ความเอาใจใส่ของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียน

2. ตัวแปรต้น ระดับห้องเรียน

- 2.1 คุณภาพการสอนของครูภาษาไทย
- 2.2 บรรยากาศในชั้นเรียน

3. ตัวแปรตาม คือ คะแนนการสอบ (NT) ด้านความสามารถทางภาษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ (National Test : NT) หมายถึงการสอบ การประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติพื้นฐาน เพื่อการประเมินคุณภาพผู้เรียน ตรวจสอบ กำกับดูแลและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ

2. ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ ความสามารถด้านภาษา (Literacy) หมายถึง คะแนนการสอบประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติด้านภาษา (Literacy) ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2556 ซึ่งคะแนนที่ได้สามารถวัดได้จากข้อสอบ NT ด้านต่าง ๆ ตามตัวชี้วัด ดังนี้

- 2.1 บอกความหมายของคำและประโยคจากเรื่องที่ฟัง ดู และอ่าน
- 2.2 บอกความหมายของเครื่องหมาย/สัญลักษณ์
- 2.3 ตอบคำถามจากเรื่องที่ฟัง ดู และอ่าน
- 2.4 บอกเล่าเรื่องราวที่ได้จากการฟัง ดู และอ่านอย่างง่าย ๆ
- 2.5 คาดคะเนเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นจากเรื่องที่ฟัง ดู และอ่าน
- 2.6 สื่อสารความรู้ ความเข้าใจ ข้อคิดเห็นจากเรื่องที่ฟัง ดู และอ่าน

3. ความสามารถด้านภาษา (Literacy) หมายถึง ความสามารถในการอ่าน เพื่อรู้ เข้าใจ วิเคราะห์ สรุปสาระสำคัญ ประเมินสิ่งที่อ่านจากสื่อประเภทต่างๆ รู้จักเลือกอ่านตาม วัตถุประสงค์ นำไปใช้ในชีวิตประจำวันและการอยู่ร่วมกันในสังคม ใช้การอ่านเพื่อการศึกษา ตลอดชีวิต และสื่อสารเป็นภาษาเขียนได้ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาและอย่างสร้างสรรค์

4. คะแนนค่าเฉลี่ยกลุ่มสูง คือ โรงเรียนที่ได้คะแนนการสอบ (NT) สูงด้านความสามารถทางภาษาจำนวน 67 ห้องเรียน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก

5. คะแนนค่าเฉลี่ยกลุ่มต่ำ คือ โรงเรียนที่ได้คะแนนการสอบ (NT) ต่ำด้านความสามารถทางภาษา จำนวน 68 ห้องเรียน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก

6. ตัวแปรต้นระดับนักเรียน หมายถึง ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของนักเรียน แต่ละคน ได้แก่ ความรู้พื้นฐานเดิม แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการทำข้อสอบ (NT) เจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย สภาพแวดล้อมทางบ้าน ความเอาใจใส่ผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้

6.1 ความรู้พื้นฐานเดิม หมายถึง ความรู้ที่นักเรียนเคยได้รับประสบการณ์มาแล้ว พิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ในภาคเรียน ที่ 1 และภาคเรียนที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 ปีการศึกษา 2554 - 2556 เป็นเกรดเฉลี่ย โดยบันทึกเกรดเฉลี่ยจากข้อมูลโรงเรียนลงในแบบบันทึกตามแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมา

6.2 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการทำข้อสอบ (NT) หมายถึง ความปรารถนาหรือความต้องการของนักเรียนที่จะได้รับผลสำเร็จในการทำข้อสอบ (NT) แม้จะยุ่งยากลำบากหรือต้องเผชิญกับอุปสรรคก็ไม่ย่อท้อ พยายามทุกวิถีทางที่ใฝ่หาความรู้ เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จมุ่งมั่นพยายามที่จะทำให้ดีที่สุดเพื่อบรรลุมมาตรฐานที่ตั้งไว้ เห็นความสำคัญต่อการข้อสอบ (NT) มีความสบายใจเมื่อประสบผลสำเร็จและมีความวิตกกังวลเมื่อทำไม่สำเร็จหรือประสบความล้มเหลว

6.3 เจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย หมายถึง ความรู้สึกและอารมณ์ต่างๆ ของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ความสำคัญและประโยชน์ที่ได้รับต่อวิชาภาษาไทย โดยแสดงพฤติกรรม ซึ่งอาจเป็นทางบวกหรือทางลบ เป็นตัวกำหนดให้แสดงพฤติกรรมในการสนองการเรียนมีทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นไปในทางบวก คือ ชอบ พอใจ หรือในทางลบ คือ ไม่ชอบ ไม่พอใจ

6.4 สภาพแวดล้อมทางบ้าน หมายถึง สภาพแวดล้อมในด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ด้านฐานะทางเศรษฐกิจ ด้านสภาพที่อยู่อาศัย อาชีพผู้ปกครอง ภาระหน้าที่ทางบ้านที่นักเรียนรับผิดชอบ และสภาพแวดล้อมในชุมชนของนักเรียนที่ส่งผลต่อปัญหา

6.5 ความเอาใจใส่ของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ หมายถึง บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมสนับสนุนด้านการเรียน การอ่านหนังสือและทำการบ้าน ความเอาใจใส่ติดตามผลการเรียนของนักเรียน การเสริมกำลังใจและให้การสนับสนุนและการเตรียมความพร้อมการสอบ และการจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้หรือหนังสือต่างๆ

7. ตัวแปรต้นระดับห้องเรียน หมายถึง ตัวแปรที่เกี่ยวกับลักษณะในห้องเรียนแต่ละห้องเรียน ได้แก่ คุณภาพการสอนของครู บรรยากาศในชั้นเรียน

7.1 คุณภาพการสอนของครูภาษาไทย หมายถึง การดำเนินการสอนในหน้าที่ของครูตลอดจนพฤติกรรมของครูที่ทำให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้มีการวางแผนและเตรียมการสอน เช่น การจัดเนื้อหากิจกรรมมีสื่อการเรียนการสอนกระบวนการเรียนรู้ และกลวิธีต่างๆ ตลอดจนวิธีการประเมินผลเพื่อให้นักเรียนของนักเรียนบรรลุตามจุดหมาย รวมทั้งเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนอย่างเหมาะสม

7.2. บรรยากาศในชั้นเรียน หมายถึง สภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นขณะมีการเรียนมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างครูกับนักเรียน ประกอบด้วยสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสภาพแวดล้อมทางจิตใจสภาพแวดล้อมทางกายภาพ หมายถึง สภาพแวดล้อมที่ดีของห้องเรียนคือ ลักษณะของห้องเรียนที่มีบรรยากาศเหมาะสม ได้แก่ ความสะอาดและความเป็นระเบียบห้องเรียน ความเพียงพอโต๊ะเก้าอี้ ห้องเรียนสวยงาม มีสีสน่านดูและเหมาะสม สบายตาอากาศถ่ายเทได้ดี ปราศจากเสียงรบกวน และมีขนาดกว้างพอสมควร สภาพแวดล้อมทางจิตใจ ได้แก่ การมีส่วนร่วมการสนับสนุนจากครู การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และระหว่างนักเรียนกับนักเรียนที่เอื้อสนับสนุนให้เกิดความกระตือรือร้น มุ่งมั่นในการเรียน

8. การวิเคราะห์พีระมิด หมายถึง เทคนิควิธีทางสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลที่มีตัวแปรอิสระหลายตัว ซึ่งตัวแปรอิสระมีโครงสร้างเป็นระดับลดหลั่น (Hierarchy) อย่างน้อย 2 ระดับ โดยตัวแปรระดับเดียวกันต่างมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และได้รับผลร่วมกันจากตัวแปรระดับอื่นๆ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบปัจจัยพหุระดับ ได้แก่ ปัจจัยระดับนักเรียนกับปัจจัยระดับห้องเรียน ที่ส่งผลกระทบต่อคะแนนการสอบ (NT) ด้านความสามารถทางภาษา ในโรงเรียนที่คะแนนค่าเฉลี่ย (NT) สูงและคะแนนค่าเฉลี่ย (NT) ต่ำ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก

2. ได้เป็นข้อมูลสำหรับโรงเรียนนำผลการวิจัยไปใช้การบริหารจัดการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมคะแนนการสอบ (NT) ด้านความสามารถทางภาษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก